

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Відомості Верховної Ради, 1991, № 41.
2. Земельний Кодекс України.

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Шуміхіна К.О – студентка 3 курсу спеціальності “Геодезія, картографія та землеустрій”

Керівник: доцент Шелепницька І.П.

Кафедра землеустрою і кадастру

У житті будь-якої людини і суспільства земля відіграє важливу екологічну, економічну і політичну роль. Як об'єкт господарської діяльності людини вона існує без людського втручання - як загальний предмет людської праці, як основний засіб виробництва в сільському і лісовому господарстві. Земля є фундаментом, просторовим операційним базисом для розвитку всіх галузей народного господарства. Охорона земель від забруднення й негативних чинників вимагає, насамперед, охорони ґрунтів. *Ґрунт* – це родючий поверхневий прошарок землі, що утворився в результаті тривалої взаємодії органічних і неорганічних природних чинників. Його товщина коливається від декількох сантиметрів до 2 метрів. Тому, метою правової охорони землі є не зберігання її загальної площі, а зберігання, відновлення, поліпшення якісного стану земель.

Одним з основних принципів землекористування є *принцип використання земель відповідно до цілей*, для яких землі надані. У земельному законодавстві визначені конкретні вимоги до землевласників, землекористувачів і орендарів з охорони земель [2].

Зміст охорони земель складають закріплені в законодавстві правові заходи заходи попереджувального, заборонного, відбудовного й іншого характеру, спрямовані на:

- відновлення і підвищення родючості ґрунтів, а також інших корисних властивостей землі;
- захист земель від водяної і вітрової ерозії, селів, підтоплення, заболочування, повторного засолення, висушування, ущільнення, забруднення відходами виробництва, хімічними радіоактивними речовинами, від інших процесів руйнації;
- захист від зараження сільськогосподарських угідь і інших земель карантинними шкідниками і хворобами рослин, заростання бур'янами, чагарником і дрібноліссям, інших процесів погіршення культуртехнічного стану земель;

- рекультивацию порушених земель, відновлення їхньої родючості й інших корисних властивостей землі і своєчасне залучення в господарський обіг;
- зняття, використання і зберігання родючого прошарку ґрунту при проведенні робіт, пов'язаних із порушенням земель.

Основне призначення попереджувальних правових заходів полягає у тому, щоб запобігти в процесі землекористування можливість виникнення негативних наслідків, шкідливих для стану ґрунтів, забезпечити раціональне використання земель. Такі заходи реалізуються шляхом установлення правил ведення державного земельного кадастру, моніторингу земель, подання і вилучення земель, розробки і здійснення проектів землевпорядкування, використання земель підприємствами, установами, організаціями і громадянами. З урахуванням існуючих в Україні масштабів деградації землі, особливе місце в системі земельного законодавства займає Закон України "Про меліорацію земель" [1].

Державний контроль за використанням і охороною земель здійснюється місцевими радами, а також Державним комітетом України по земельних ресурсах, Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та іншими спеціально уповноваженими державними органами. У раціональному землекористуванні вагоме значення має збереження гумусу, який стимулює розвиток рослин і мікроорганізмів, що беруть участь у перетворенні мінеральних і органічних речовин у ґрунтах.

При нинішній паропросапній системі землеробства, недостатньому внесенні органічних добрив і відносно низькій питомій вазі багаторічних трав у структурі посівних площ, створюються умови для швидкої мінералізації рослинних решток у ґрунтах, слабкої їх гуміфікації, що супроводжується зниженням загальних запасів гумусу, виникає загроза деградації ґрунтів — погіршення фізичних властивостей, зниження природної родючості й ефективності використання мінеральних добрив. При мінімальних обробках ґрунту є потреба у розробці нових методів, які б забезпечили найвищий коефіцієнт їх використання, знизити витрати на придбання добрив і запобігли забрудненню навколишнього середовища.

Особливо важливим є використання органічних добрив у регіонах, де широко застосовують ґрунтозахисну систему землеробства і де неможливо забезпечити глибоке загортання органічних добрив у ґрунт [3].

Отже, катастрофічний стан наших земель вимагає невідкладних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів та отримання екологічно чистих продуктів харчування.

На мою думку, найважливішим заходом збереження ґрунтів є правильне формування культурного агроландшафту. У кожній екосистемі має бути своє, науково обґрунтоване співвідношення між полем, лісом, луками, болотами, водоймами. Це дасть найвищий господарський ефект і збереже довкілля. Не менш важливою справою є організація і дотримання польових, кормових та інших сівозмін.

Зберегти ґрунт допоможуть: перехід на прогресивні форми обробітку землі, ефективні та легкі машини й механізми, скорочення повторного обробітку ґрунту, перехід на безплужний обробіток. Впровадження поряд з ультрахімізованим методом господарювання органічного (біологічного) землеробства без застосування отрутохімікатів і неякісних мінеральних добрив.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про меліорацію земель".
2. Земельний Кодекс України.
3. Про Національну програму охорони земель на 1996-2005 роки: Розпорядження від 17 лют. 1996 р. № 34/96 // Уряд. кур'єр. - 1996. - 11 квіт. - С. 6.

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ПРИ ПЛАНУВАННІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Петрушенко М. С. - студент 3 курсу спеціальності "Геодезія, картографія та землеустрій"

Керівник доцент Шеленницька І. П.

Кафедра землеустрою і кадастру

Україна у своєму складі нараховує 490 районів, 459 міст, 886 селищ міського типу, 10278 сільських рад, 28490 сільських населених пункти. Така значна кількість сільських населених пунктів обумовлює та стимулює необхідність раціонального підходу у використанні території при їх плануванні.

Концепція територіального розвитку населених пунктів та планувальної організації сільських рад розробляється в проекті схеми генерального плану відповідної території, який повинен бути первинним і обов'язковим містобудівним документом. При вирішенні питань удосконалення розселення на території сільської ради належить вважати її як первинну систему розселення, а населені пункти, в тому числі хуторські поселення фермерів, як складові елементи цієї системи. В межах сільського адміністративного району розрізняють системи розселення (одиниця сільського розселення) трьох типів: районну; кущову; первинну [4].

Кущова система розселення формується в значних сільських адміністративних районах за наявності на їх території додаткових міських поселень або великих сіл з розвинутими промисловими і обслуговуючими функціями.

Первинні системи розселення формуються на основі спільності повсякденних виробничих, трудових, культурно-побутових, транспортних та інших зв'язків між поселеннями. Центром у них вважаються села-центри